

SPIS TREŚCI

Uwagi wstępne	5
ETYKA PROTESTANCKA A DUCH KAPITALIZMU	21
I. Problem	23
1. <i>Wyznanie a warstwy społeczne</i>	23
2. <i>„Duch” kapitalizmu</i>	31
3. <i>Koncepcja zawodu u Lutra.</i> <i>Cele badawcze</i>	55
II. <i>Etyka zawodowa ascetycznego</i> <i>protestantyzmu</i>	67
1. <i>Religijne podstawy ascezy</i>	67
2. <i>Asceza a duch kapitalistyczny</i>	111
PROTESTANCKIE „SEKTY” A DUCH KAPITALIZMU	135
Przypisy	155
<i>Uwagi wstępne</i>	155
<i>Etyka protestancka a duch kapitalizmu</i>	156
I. Problem	156
II. <i>Etyka zawodowa ascetycznego</i> <i>protestantyzmu</i>	197
<i>Protestanckie „sekty” a duch kapitalizmu</i>	293

To bodaj najśłynniejsze ze swoich dzieł Max Weber (1864–1920) stworzył w pierwszych latach XX wieku. Powstało ono w najlepszym dla Europy okresie mieszczańskiego dobrobytu, gdy echa wojen religijnych dawno uciły, a zapowiedzi nowych, światowych jeszcze nie było słychać. Weber rozważał więc z dystansu relacje między religiami a tą prosperującą gospodarką. Traktat zajmuje miejsce na pograniczu socjologii, ekonomii i religioznawstwa, spajając te dyscypliny podstawową tezą o procesie racjonalizacji, który zdaniem autora przenika nowożytną i współczesną historię. Szczególnie „racjonalne” są wyznania protestanckie, zwłaszcza przyjmujące teorię predestynacji: Bóg z góry przeznacza ludzi do zbawienia, ale nie wszystkich, ludzie zaś o wyrokach Bożych nie wiedzą. Powodzenie w życiowych działaniach pozwala to „testować”. Potrzeba takiego „sprawdzania się”, a zarazem przysparzania działaniem „chwały” Bogu zrodziła specyficzną formację przeciwstawną feudalizmowi i odmienną od dzisiejszego kapitalizmu. Ten protokapitalizm, rozwijany z sakralnych pobudek i religijnie ascetyczny, Weber przenikliwie wychwytuje ze skomplikowanego splotu czynników społecznych, gospodarczych i religijnych. Jego dzieło należy dziś do kanonu każdej z nauk badających te dziedziny.